

Broj: 02-1611-1/14
Mostar, 07.04.2014. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
n/r gdja Edita Kalajdžić, sekretar
SARAJEVO

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
V L A D A
Sarajevo

PRIMLJENO: 07.04.2014			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
03-02-	405		2014

PREDMET: Izjašnjenje vezano za socio-ekonomsku situaciju u Federaciji BiH, razmatranu na tematskoj, 107.sjednici Vlade Federacije BiH, dostavlja se

Veza: Vaš dopis broj: 03/02-405/2014 od 07.04.2014. godine

Postupajući po Vašim aktima, broj: 01-02-417/14 od 27.03.2014. godine i broj: 03/02-405/2014 od 07.04.2014. godine, u vezi ekonomsko-socijalne situacije u Federaciji Bosne i Hercegovine sa prijedlogom mjera za prevazilaženje krize: „Prijedlog mjera za izlazak iz ekonomske i društvene krize“ Udruženja poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine i „Prijedlog mjera za prevazilaženje teške ekonomsko-socijalne situacije u Federaciji Bosne i Hercegovine i Bosni i Hercegovini“ Saveza samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine, koje je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine razmatrala na tematskoj, 107. sjednici, održanoj 03.04.2014. godine, dostavljamo Generalnom sekretarijatu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine u pisanoj formi sljedeće izjašnjenje Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke:

Ključne mjere koje je Ministarstvo provelo u proteklom periodu s ciljem poboljšanja socio-ekonomske situacije u Federaciji Bosne i Hercegovine:

- Učinjene su izmjene u Programu rada za oblast predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja za 2014. godinu, koje podrazumijevaju redukciju određenih programa te preusmjerenje sredstava u **Projekat navake besplatnih udžbenika za socijalno ugrožene učenike** u FBiH. Tako su ukupna sredstava za projekat besplatnih udžbenika su u ovoj godini povećana sa planiranih 600.000,00 KM na 800.000,00 KM kako bi besplatne udžbenike mogli dobiti što veći broj učenika viših razreda osnovne škole u stanju socijalne potrebe.
- Iznosi planiranih sredstava za ostale stavke u Programu rada su reducirane, a izdvojena sredstva iz planiranih stavki su preusmjerena na **Program podrške organizaciji instruktivne nastave u Novoj Kasabi** za djecu iz Konjević Polja u iznosu od 100.000,00 KM.
- **U 2011. godini formirana je Koordinacija ministara obrazovanja i nauke u Federaciji BiH.** Ministri su potpisali Protokol o saradnji. U toku 2011/2012/2013./2014. godine održana je 21 sjednica Koordinacije ministara

obrazovanja i nauke u Federaciji Bosne i Hercegovine. **U radu sjednica učestvuju i predstavnici granskih sindikata.**

- **Kurikulum** koji je zasnovan na ishodima učenja i kompetencijama.
- *Prema Zaključku Vlade FBiH nacrt dokumenta „ONPP za devetogodišnju osnovnu školu u FBiH” upućen je u javne rasprave. U organizaciji FMON-a održano je šest tematskih javnih rasprava u kojim je učestvovalo više od 300 nastavnika, savjetnika PPZ-a, direktora škola, roditelja, predstavnika sindikata te predstavnika nevladinog sektora. Koordinacija ministara obrazovanja i nauke formirala je stručne komisije za izradu kurikuluma za devetogodišnju osnovnu školu u FBiH koji je zasnovan na ishodima učenja i kompetencijama koje učenici trebaju da steknu poslije završene osnovne škole.*
- Fond za studentske zajmove Federacije BiH.

Socijalno osjetljivi programi u oblasti udžbeničke politike i unapređenja ranog rasta i razvoja djece:

➤ **BESPLATNI UDŽBENICI ZA UČENIKE U STANJU SOCIJALNE POTREBE**

U 2012. godini besplatni udžbenici osigurani za 17.242 prvačića u FBiH (450,000,00), a u 2013. godini izdvojeno 600,000,00 KM za nabavku besplatnih udžbenika za učenike u stanju socijalne potrebe koji pohađaju devetogodišnju osnovnu školu, na području cijele Federacije BiH, odnosno svih deset kantona.

➤ **JEDAN UDŽBENIK – JEDAN PREDMET**

Uspostavljena je transparentnija, efikasnija i kvalitetnija procedura izrade, odabira i odobravanja udžbenika za osnovnu školu u FBiH; učinjen pozitivan pomak i donesena odluka da za jedan predmet bude odabran samo jedan, ali najkvalitetniji udžbenik, po principu jedan razred - jedan predmet – jedan udžbenik, koji je uspješno primijenjen u realizaciji Javnog konkursa za pribavljanje rukopisa udžbenika za 9. razred devetogodišnje osnovna škole. Donesena odluka da radne sveske, priručnici itd. nisu obavezno nastavno sredstvo, što je znatno doprinijelo smanjivanju troškova na početku školske godine.

➤ **OTVARANJE CENTARA ZA RANI RAST I RAZVOJ U FBiH U KOJIMA SE PRUŽAJU BESPLATNE USLUGE ZA PORODICE KOJE NEMAJU JEDNAK PRISTUP POSTOJEĆIM ZDRAVSTVENIM, OBRAZOVNIM I USLUGAMA SOCIJALNE ZAŠTITE**

U skladu sa aktivnostima koje su definirane u Strateškom planu za unapređenje ranog rasta i razvoja djece u Federaciji Bosne i Hercegovine 2013-2017. godine, usvojena **Politika za unapređenje ranog rasta i razvoja djece u FBiH**, potpisan Protokol o saradnji u oblasti unapređenja ranog rasta i razvoja djece u FBiH između ministara obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite FBiH čime je Vlada Federacije BiH izrazila spremnost da integriranim djelovanjem podstiče rani rast i razvoj djeteta do njegovog punog potencijala, unapređujući zdravlje, obrazovanje, socijalnu sigurnost porodice, trudnice, majke i djeteta. Također se opredijelila da nijedno dijete ne bude diskriminirano na osnovu rase, boje kože, spola, jezika, vjeroispovijesti, političkog i drugog uvjerenja, nacionalnog, etničkog ili socijalnog porijekla, imovnog stanja, onesposobljenosti, rođenja ili drugog statusa djeteta ili njegovog roditelja.

Kao važna socijalna mjera **otvoreno je osam centara za rani rast i razvoj** u Federaciji BiH (**Tuzla, Srebrenik, Gradačac, Lukavac, Čelić, Velika Kladuša, Sarajevo i Kiseljak**). Cilj ovog modela je pružanje besplatnih, univerzalnih i integrisanih usluga za pravilan razvoj u ranom djetinjstvu u FBiH sa fokusom na najugroženiju djecu i njihove roditelje, koji nemaju jednak pristup postojećim zdravstvenim, obrazovnim i uslugama socijalne zaštite. Obučeni profesionalci za rani rast i razvoj obavili su edukaciju stručnjaka iz navedenih lokacija. Inače, **integrirane usluge ranog rasta i razvoja su uvedene u 13 općina u BiH i pružaju se za 2.500 porodica i 2.100 djece starosne dobi 0-6**, a 35% njih živi u područjima do kojih je teško doći. Oko 10% su najugroženije porodice i djeca kojima se pristupilo putem aktivnosti organiziranih u domaćinstvima.

Ključne mjere koje se planiraju provesti u toku ove kalendarske godine s ciljem poboljšanja socio-ekonomske situacije u Federaciji Bosne i Hercegovine:

1. Izraditi dokument „**Strateški pravci razvoja karijerne orijentacije u Federaciji BiH**“ s ciljem poboljšanja usklađenosti obrazovanja i tržišta rada i reduciranja pojave prevelikog obrazovanja kadra koji je suficitaran na tržištu rada. Ova mjera treba da doprinese smanjenju stope nezaposlenosti u Federaciji BiH.
2. Realizovati aktivnost „**Podrška programima koji omogućuju odraslim osobama završetak osnovne škole s fokusom na žensku populaciju**“ s ciljem sprečavanja socijalne isključenosti odraslih osoba bez završene osnovne škole.
3. **Naučnoistraživački i istraživačkorazvojni projekti.**

Kratak osvrt i izjašnjenje na dostavljene dokumente:

- **Rezolucija trinaestog kongresa Saveza samostalnih sindikata BiH, broj 01-96/14 od 20.02.2014. godine**

Tačka 10 glasi: „*zahtijevati kvalitetnu reformu obrazovnog sistema koja će rezultirati boljim kadrovima i većom usklađenošću obrazovanja s tržištem rada, te osigurati ukupan napredak Bosne i Hercegovine*“.

Komentar na navedenu tačku:

Podržavamo zahtjeve Saveza samostalnih sindikata BiH i podsjećamo da je Ministarstvo poduzelo u prethodnom periodu niz aktivnosti s ciljem većeg usklađivanja obrazovanja s tržištem rada u kojima su učestvovali i predstavnici sindikata.

Među poduzetim aktivnostima izdvajamo:

- U 2011. godini je izrađen je i na Vladi Federacije BiH razmatran i usvojen dokument „**Operativni plan aktivnosti na provođenju mjera i preporuka sadržanih u Analizi stanja u oblasti srednjeg obrazovanja sa prijedlogom mjera za usklađivanje obrazovanja sa potrebama privrede**“. Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je u 2012. i 2013. godina Vladi Federaciji Bosne i Hercegovine podnijelo godišnji izvještaj o realizovanim mjerama i aktivnostima iz Operativnog plana.

- Izrađen je dokument „**Pedagoški standardi i normativi za osnovni odgoj i obrazovanje**“ za područje Federacije BiH, a u narednom periodu će biti finaliziran dokument „Pedagoški standardi i normativi za srednje obrazovanje“, također za područje Federacije BiH.
 - U 2013. godini izrađen je **Model zakona o principima obrazovanja odraslih u FBiH**, u saradnji sa Privrednom komorom FBiH i Federalnim zavodom za zapošljavanje, koji je dobio sve potrebne saglasnosti te je upućen u proceduru usvajanja. Prvo prema Vladi Federacije BiH, a onda i prema Parlamentu Federacije BiH.
- **Prijedlog mjera za prevazilaženje teške ekonomsko-socijalne situacije Saveza samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine, broj: 01-III-140, od 17.03.2014. godine**

I Oblast rada i socijalne politike, mjera 4 koja glasi: „*Pripremiti izmjene Ustava FBiH na način da se u Federaciji BiH napravi efikasnija i racionalnija vlast, što između ostalog, podrazumijeva da se oblasti rada, zapošljavanja, zdravstva i obrazovanja isključivo prenesu na nivo Federacije BiH, čime bi se postiglo ujednačavanje prava i obaveza za sve građane u Federaciji BiH*“.

S obzirom na iznimnu decentralizovanost, fragmentaciju i neujednačenost organizacije i provođenja obrazovanja među kantonima u Federaciji Bosne i Hercegovine **smatramo opravdanim zahtjev Sindikata za osiguranje racionalnijeg i efikasnijeg sistema upravljanja obrazovanjem u Federaciji BiH, koji podrazumijeva veću koordinaciju i prijenos određenih nadležnosti u oblasti obrazovanja na nivo Federacije Bosne i Hercegovine.**

II Oblast ekonomije, investicija i zapošljavanja, mjera 9, koja glasi: „*izvršiti kvalitetnu reformu obrazovnog sistema koja će rezultirati boljim kadrovima i većom usklađenošću obrazovanja sa potrebama tržišta rada, te osigurati ukupan napredak Bosne i Hercegovine*“.

Podržavamo ovu mjeru. Sektor Ministarstva je uključen u sve reformske procese koji se provode u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja, a već smo naveli i pojedine aktivnosti koje je Sektor proveo s ciljem boljeg usklađivanja obrazovanja s tržištem rada.

- **Prijedlog mjera za izlazak iz ekonomske i društvene krize Udruženja poslodavaca FBiH, od 28.2.2014. godine**

III Sistemske mjere tačka 6. Reforma obrazovanja

Ministarstvo je uključeno u sve reformske procese koji se provode u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja, ali također smatra da one

trebaju biti sveobuhvatnije i uključivati sistemski rješenja. Ministarstvo je do sada saradivalo sa predstavnicima Udruženja poslodavaca FBiH prilikom izrade dokumenta „Operativni plan aktivnosti na provođenju mjera i preporuka sadržanih u Analizi stanja u oblasti srednjeg obrazovanja sa prijedlogom mjera za usklađivanje obrazovanja sa potrebama privrede“, Modela zakona o principima obrazovanja odraslih u FBiH, a predstavnik Udruženja poslodavaca FBiH je član Radne grupe za izradu Strateških pravaca razvoja karijerne orijentacije u FBiH.

Stoga će Ministarstvo i u narednom periodu saradivati i uključivati predstavnike sindikata i Udruženja poslodavaca u FBiH u sve važnije aktivnosti koje se odnose na reformu obrazovanja.

Poseban značaj u domenu obrazovanja zauzima obrazovanje odraslih, čime se faktički može promptno djelovati i odgovoriti na potrebe na tržištu rada, što je posebno bitno za nove investicije. Time se direktno utiče i na smanjenje nezaposlenosti i unapređenje socio-ekonomske slike. **Zbog toga je veoma bitno da se, barem na nivou Federacije BiH definiše, usvoji i implementira zakonski okvir obrazovanja odraslih.** Praktičan primjer za navedeno jeste ekonomska aktivnost u Goraždu, gdje se recimo otvaranjem novog pogona otvara i potreba novih radnika. Provođenjem obuke, koju treba da reguliše i sistemski uredi pomenuti zakon efikasno se odgovara na potrebe poslodavaca i smanjuje nezaposlenost.

Bez sistema i uz visoku fragmentiranost obrazovanja nije samo ugroženo smanjenje nezaposlenosti, time je ugroženo naše društvo u cjelini, odnosno osuđeno je na propast.

S poštovanjem,

MINISTAR

Damir Mašić

Dostaviti:

- Naslovu,
- A/a.